

Uvodna reč Jadranke Jelinčić, Izvršne direktorke Fondacije za otvoreno društvo, Srbija na predstavljanju studije “Ekonomski, demografski i socijalni efekti mogućih scenarija normalizacije odnosa između Beograda i Prištine” (Medija Centar Beograd, 20. april 2018.)

Istraživanje, čiji rezultati su pred vama, Fondacija za otvoreno društvo, Srbija je naručila u kontekstu pokretanja „unutrašnjeg srpskog dijaloga o Kosovu“.

Rezultate istraživanja objavljujemo na kraju prve faze dijaloga zbog toga što oni i mogu i treba da budu od koristi:

- Donosiocima odluka koji će formulisati rešenje za Kosovo i - što je rekla bih važnije - ARGUMENTACIJU za rešenje koje će predložiti;
- Učesnicima druge faze dijaloga - jer su i njihovi predlozi i rasprave retko praćeni argumentacijom koja bi omogućila građanima da zauzmu obavešten stav o rešenjima koja im se nude; i konačno ili prvenstveno rezultati ovog istraživanja su namenjeni
- GRAĐANIMA – jer kao što znate prema rezultatima istraživanja koje smo juče objavili sami građani kažu: „Ne znam“ ili „Ne mogu da zauzmem stav o rešenju za Kosovo jer nisam upoznat sa brojkama – ne znam koliko trenutno košta Kosovo; ne znam koja je struktura tržišta; ne znam koliko se može zaraditi od resursa na Kosovu i na koji način?

Kao što sam juče obećala – danas nudimo odgovore na neka od tih pitanja.

Njihova posebna vrednost je u tome što nudi projekcije na kratak i srednji rok. Projekcije polaze od sadašnjeg stanja i nude preseke na godinama 2030. i 2060. (demografski i socijalni efekti), odnosno na 2030. godini kada se radi o ekonomskim efektima.

Ma kako ove godine izgledale daleko one su tu pred nama i neposredno se tiču generacija koje ne samo da su već rođene, nego već danas imaju 17 godina i svakako će imati političku priliku da se izjasne o predloženim rešenjima. Time će glasati za sebe o sopstvenoj budućnosti; o sopstvenom kvalitetu života; o tome da li će imati više ili manje izgleda da se zaposle ili će biti primorani da negde odu; o tome da li će živeti sa penzijom koju danas imaju njihove deke i bake ili će sebi dati priliku da njihov život bude kvalitetniji. Ne zaboravimo, od 2060. godine deli nas svega 43 godine i današnji 17-godišnjaci će te 2060. početi da se spremaju za penziju.

Da ne bih uzimala previše vremena zaključicu sa nekoliko zanimljivih brojki koji se tiču:

- Demografskih efekata
Srbija danas ima 7.1 miliona stanovnika. Demografski trend će ostati negativan. ALI ako situacija u pogledu Kosova ostane ista Srbija rizikuje da 2060. godine ima svega 3.96 miliona stanovnika; ako dođe do normalizacije odnosa broj stanovnika ne bi morao da se smanji ispod 5.58 miliona stanovnika.
- Socijalnih efekata – održivost penzijskog sistema
Za slučaj rešavanja odnosa sa Kosovom realna je perspektiva da BNP raste po stopi od 3.2% godišnje. To bi omogućilo da penzije rastu po stopi od 1.2% na godišnjem nivou.

Status quo verovatno ne bi omogućio veći rast BNP nego što je 1.3%. Penzije bi ostale na istom nivou kao danas.

- Makro-ekonomska ravnoteža (2030)

	Realistično rešavanje - 2030	Status quo
Prosečna stopa rasta BNP	4.5%	1.9%

Spoljno-trgovinski deficit	8%	7%
Deficit tekućih transakcija – sada 3.1%	2.4%	5.1%
Fiksne investicije	rast 8.5% godišnje	rast 3.6% godišnje
Potrošnja države - sada 17% BNP	pad na 13%	ostaje 17%
Izvoz robe i usluga – 50.2% BDP u 2016.	65% BDP	38% BDP
Inflacija	sadašnjih 3%	drastičan rast zbog niske stope rasta i povećanja potrošnje
Kurs dinara	deprecijacija 2% od 2020.	visoka deprecijacija zbog porasta potrošnje i inflacije